

Datum van de indiening : 30 september 2020

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Ongelijkheidsmechanismen in het onderwijs

De mechanismen van ongelijkheid in het onderwijs werden zichtbaarder tijdens de lockdown. Scholen die reeds een sterk beleid hadden vóór de lockdown tonen hun motivatie en engagement om creatief en “out of the box” te denken in deze uitzonderlijke tijden. Leerlingen die het al goed deden blijven goede resultaten behalen, maar omgekeerd ook: zij die moeilijkheden hadden, kregen in de afgelopen maanden minder ondersteuning dan gewoonlijk. Het hangt soms af van de inspanningen van de directie en/of het schoolpersoneel in welke mate er tijdens de corona-crisis voor extra ondersteuning kan gezorgd worden. Voor de ene school blijkt dat een gemakkelijkere oefening te zijn dan voor een andere. Sinds de crisis wordt er meer over ongelijkheid in het onderwijs gesproken, maar het is geen nieuw fenomeen. De corona-lockdown stelt de structurele problemen in het onderwijs nog meer bloot.

De ongelijkheid tussen leerlingen en ook tussen scholen manifesteert zich op verschillende niveaus. Dankzij PISA is er een objectieve manier om de kloof tussen leerlingen uit de lagere sociale klassen en die uit de middenklasse te zien. Maar er is een breder plaatje dat PISA niet in kaart brengt. De ongelijkheden tussen leerlingen doen zich ook voor in de manier waarop we oordelen over de competenties van de leerling enerzijds en de kwaliteit van het onderwijs anderzijds. De kwaliteit van het onderwijs kan niet enkel worden bepaald door kennis van taal, wiskunde en andere vakken. Kritisch en probleemoplossend nadenken of creatief zijn ook belangrijke competenties. De leerlingen moeten de kennis uit school kunnen toepassen buiten de schoolmuren en omgekeerd, de competenties die zij buiten school leren, kunnen meenemen in de klasomgeving.

De digitale kloof meer bepaald, heeft vaak te maken met de socio-economische achtergrond van de leerlingen en hun ouders. Die heeft enerzijds een impact op de beschikbare middelen om digitale toestellen aan te kopen en anderzijds op de kennis en competenties om digitale toestellen efficiënt te gebruiken. Zeker in tijden van crisis durven de scholen te rekenen op middelen “van thuis uit”. Zo verwachtten sommige scholen dat ouders een laptop aankopen voor hun kinderen, maar wat als dat financieel niet houdbaar is voor elk gezin? Kan de school dan tussenkomen of niet? Worden die regels door de school zelf bepaald of komen ze van hogerop?

Mijn vragen:

1. De sluiting van de scholen ligt nu al enkele maanden achter ons. Is er nu na de zomer al een analyse gemaakt over het aantal leerlingen die tijdens de coronacrisis te weinig bereikt konden worden? Heeft u er zicht op of de Coronacrisis voor een grotere schooluitval heeft gezorgd in vergelijking met voorgaande jaren? Hoe kan bij een volgende lockdown voor scholen – die er hopelijk nooit hoeft te komen – vermeden worden dat scholen het contact met leerlingen verliezen?
2. Een onderzoek van de KULeuven stelt dat de opgelopen leerachterstand tot 6 maanden kan bedragen. Heeft u kennis genomen van deze studie? Hoe kan de VGC/het OCB met deze bevindingen aan de slag? De zomerscholen waren een middel om achterstand in te halen. Maar met deze nieuwe inzichten kunnen we ons voorstellen dat er ook tijdens het schooljaar

extra inspanningen nodig zijn en/of dat het model van de zomerscholen een duurzamer karakter moet krijgen?

3. Wat gebeurt er met de laptops en tablets die zijn uitgedeeld sinds het begin van de coronacrisis? Mogen de leerlingen ze houden of worden ze teruggegeven? En wat met leerlingen die er nog geen hebben gekregen maar het wel nodig hebben? Hoeveel scholen deden nog aanvragen voor het aankopen van pc's of tablets?
4. De corona-crisis heeft schoolteams gestimuleerd om na te denken over nieuwe methodieken naast het afstandsonderwijs. Iedereen moest improviseren. Het zou jammer zijn om die dynamiek te verliezen. Hoe kunnen we het onderwijspersoneel stimuleren om te blijven nadenken hierover en vooral om de nieuwe werkmethodes effectief te implementeren?
5. Op welke manier zijn de VGC en het OCB bezig met de integratie en ontwikkeling van nieuwe competenties binnen het onderwijscurriculum? Zijn er modules die zich focussen op kritisch nadenken, creativiteit en probleemoplossend denken?

Hilde Sabbe
30-09-2020